

РЕШЕНИЕ

№ 25474

гр. София, 26.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 01.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **4160** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е въз основа на жалба, подадена от М. А. Ал К. Х., гражданин на С. ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] срещу решение № 2348 от 10.03.2025г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Жалбоподателят иска да бъде отменено решението като незаконосъобразно, постановено при съществени процесуални нарушения, както и в противоречие с материалния закон.

Твърди, че административният орган игнорирал изложените факти, че причините да напусне С. са свързани с наличието на заплаха за живота, сигурността и свободата му. Счита, че анализът на изложената в решението обстановка в С. е формален и не кореспондира с личната му бежанска история, както и не е изследвано обстоятелството относно местоживеенето му в С. и региона на страната, в който евентуално ще бъде върнат. Позовава се на решение на Съда на Европейския съюз от 17.02.2009г. по дело № С-465/2007г. Твърди, че са налице основателни опасения за живота и сигурността му ако бъде върнат в С., поради което са налице и предпоставките по смисъла на закона за предоставяне на международна закрила.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, чрез подадени писмени бележки оспорва жалбата и моли съда да я отхвърли. Счита, че не може да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата територия на С., доколкото в конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата.

СГП счита жалбата за основателна.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено следното:

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС), подадена от жалбоподателя на 30.09.2024г. В регистрационния лист е отразено, че оспорващият е [дата на раждане] в обл. Л., С., гражданин на С., арабин по народност, религиозна принадлежност - алауи, семейно положение – женен. Личните данни на чуждия гражданин са установени въз основа на представена паспорт в оригинал.

В интервюто за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, жалбоподателят твърди, че напуснал С. на 07.08.2024г. легално за Й., където е останал 18 дни. Заявява, че от Й. е влязъл на българска територия легално с самолетен полет на 25.09.2024 г.

Чужденецът посочва, че е посетил посолството на Република България в А., Й., за да направи интервю за работна виза. Твърди, че е получил виза за работа и след това е дошъл в Република България. Чужденецът споделя, че е искал да пристигне на българска територия, защото процедурата по молба за събиране на семейство е по-бърза.

Уточнява, че е живял в [населено място], обл. Х. и от там е напуснал страната, а преди това в [населено място], С.. Допълва, че причината за преместването му в обл. Х. е службата в армията. По думите му женен за Рана Х. Т., [дата на раждане] и има една дъщеря. Обяснява, че семейството му, майка му и трима братя живеят в [населено място]. Споменава, че е отбил военната си служба от 2004 г. до 2006 г. в обл. Х. и че е получил повиквателна да служи отново през 2019 г. Твърди, че е напуснал С., защото не желае да служи в казармата, условията на живот са лоши, няма работа и заплатите са ниски. По време на интервюто споделя, че в [населено място] е имало престрелки от шиитите към цивилни хора. Молителят разказва, че се е надявал войната да приключи, но кризата продължава.

В интервюто разказва, че ако в държавата му по произход има сигурност не би напуснал. Уточнява, че през 2020 г. една група бандити са го нападнали и са му искали пари. Молителят не желае да се завърне в държавата си по произход, защото няма основни неща за живот и сигурност. От Република България молителя иска закрила, и да живее мирно и спокойно. Ако се върне в С. чуждият гражданин споделя, че може да го вземат да служи в армията и да го накажат.

При провеждане на интервюто чужденецът заявява, че не е имал лични проблеми, основани на етническата му принадлежност и религиозните му възгледи в държавата му по произход. Разказва, че не е задържан и арестуван, нито е бил осъден и осъждан в С.. Посочва, че е заплашван лично, но няма доказателства. Уточнява, че никога не му е оказвано физическо и/ли психическо насилие в държавата му на произход.

В хода на административното производство е приета справка от ДАНС с рег. № М-19249 от 07.11.2024 г. В справката е посочено, че на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС, не са налице основания да се възрази да се предостави закрила в Република България на М. А. Ал К. Х., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

За преценката на основателността на подадената молба за международна закрила са изготвени справки на дирекция „Международна дейност“ в ДАБ при МС за изясняване на актуалната обществено-политическа обстановка в С..

С обжалваното в настоящото производство решение на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на

кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не прави твърдения за „смъртно наказание“ или „екзекуция“, а предвид установената фактическа обстановка се приема, че той не е бил принуден да напусне страната по произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорвания е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати процесуални нарушения.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтораемост.

В разглеждания случай жалбоподателят не излага твърдения, че е бил преследван по изложените по-горе причини. От установените по делото факти не може да се направи извод, че подобни обстоятелства са мотивирали жалбоподателя да напусне страната, т.е. към датата на приключване на устните състезания /чл. 142 АПК/ не може да се направи извод, че за жалбоподателя съществува основателен страх от преследване по описаните по-горе критерии, вкл. и поради описаните в жалбата факти.

Това е така, доколкото се установява, че жалбоподателят е напуснал страната на произход не поради опасността от такова преследване, а в търсене на по-добри условия на живот. В този смисъл следва да се ценят доказателствата във връзка с изявеното от самия него в интервюто, както и молбата за убежище.

В родината си като арабин не е имал проблеми с никого. Не е бил заплашван на основание на етническата или религиозна принадлежност в С.. Не е бил член на политически партии и организации, както и че не е бил задържан, арестуван, съден и осъждан от официалните власти в държавата си на произход.

Предвид изложеното следва да се направи извод, че лично жалбоподателят не е бил подложен на преследване по смисъла, посочен по-горе. Не се сочат, нито се доказват обстоятелства, въз основа на които да се направи извод в тази насока.

По отношение на възможността за мобилизация. Нежеланието да отбива военна служба, само по себе си, не би могло да е основание за предоставяне на статут. Жалбоподателят не сочи самият той лично да е бил издирван за такава. Следва да се съобрази и това, че след падане на режима на Б. А., вероятността от такава е сведена до минимум, поради което не може да се приеме, че има опасност жалбоподателят да бъде подложен на мобилизация именно от тази власт. Същевременно задължението за отбиване на военна служба, само по себе си, не е основание за предоставяне на

статут.

На съда е служебно известно, че съгласно Указ на президента № 30/2007, сирийските младежи могат да заплащат такса за освобождаване от задължителната военна служба и да не бъдат призовани отново. Същевременно мъжете на възраст между 18 г. и 42 г., които са пребивавали извън С., също могат да заплатят такса, за да бъдат освободени от военна служба, като такава възможност е налице и за лицата над 42 г. възраст, които не са били отбили редовната военна служба. В случая, за чуждия гражданин е налице възможност да бъде освободен от военна служба.

Същевременно, съгласно Глава V, §167-168 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН, „в страни, където военната служба е задължителна, неизпълнението на това задължение често е наказуемо по закон. Наказанието в различните страни е различно и обикновено не се счита за преследване“. Опасенията от преследване и наказание за дезертиране или опит за бягство от военна служба, сами по себе си, не представляват основателни опасения от преследване по смисъла на дефиницията. Изразеното от чуждият гражданин твърдение, че е възможно да бъде мобилизиран, не е съпътствано от други значими за него мотиви да напусне страната си по произход. Вероятността да бъде мобилизиран не обосновава автоматично наличието на реална заплаха от преследване. Следва да бъде установено наличието на предпоставките на чл. 8, ал. 5, т. 5 ЗУБ, предвиждащ че действия по преследване могат да бъдат не хипотетичната възможност/опасност от мобилизация, а именно:

5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1-3;

В процесния случай нито се навеждат, нито се установяват такива факти.

Ето защо настоящият състав, като извърши съвкупна преценка фактите в изложената от жалбоподателя бежанска история, счита, че не се установява наличието на предпоставките за предоставяне статут на бежанец. Не може да се приеме, че са налице предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, а именно – наличие на преследване, което да е от такова естество, че да има за последица нарушаване на основни права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтаряемост. В конкретния случай, не може да се направи извод, че това преследване покрива фактическия състав на чл. 8, ал. 4 ЗУБ относно изискването за достатъчно тежко преследване по своето естество и повтаряемост.

Ето защо съдът намира, че не може да се направи безспорен и категоричен извод, че спрямо кандидата е осъществено преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Така установеното не попада в предметния обхват на предпоставките на чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради

причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

По отношение на предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ: тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилие в С. следва да се обсъдят представените по делото справки. Установява се, че страната е разделена на четири зони на влияние. Фронтите зони между тях са повече или по-малко консолидирани.

Следва да се съобрази справка с вх. № МД –02 –160 от 14.03.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ (л. 99 по делото) относно С., справка с вх. № МД –02 –194 от 03.04.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ (л. 96 по делото) относно С. и справка с вх. № МД – 02 – 262 от 19.05.2025г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ (л. 92 по делото) относно Актуална обществено – политическа обстановка в С. (към 19.05.2025г.) приложени към писмените бележки на ДАБ от 30.06.2025г. В тях е посочено, че в резултат на предприета офанзива от бунтовниците, на 27.11.2024 г. групировката „Х. Т. ал Ш.“ предприема голяма офанзива в С., след което сформира временно правителство, а Б. А. напуска страната. На 13.03.2025 г. временният президент на С. - А. ал Ш., подписва конституционна декларация, в която се посочва, че ислямската юриспруденция е основният източник на законодателството, а не „основен източник“. С декларацията е уредено разделянето на властите и съдебната независимост, като се гарантират правата на гражданите, свободата на изразяване и свобода на медиите. След преглед на информацията, съдът приема, че настъпилите нови обстоятелства водят до положителна промяна в обществено политическия живот в С. и подобряване на ситуацията със сигурността. Летището в Д. функционира и няма пречка за завръщане в С. на чужденците, които са напуснали страната по време на режима на Б. А.. Страната се стабилизира и се връща към нормална работа на държавата и държавните институции. Има назначен премиер на преходно правителство на С.. Много сирийци, намиращи се извън страната се завръщат в родината си, има голям обратен миграционен поток в посока С.. ВКБООН и партньорските организации увеличават хуманитарната помощ, за да осигурят потребностите на завърналите се сирийци.

В бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН се посочва, че считано от 08.12.2024 г., към 27 март 2025 г., 371 900 сирийци са се завърнали обратно в С., и общият брой на завърналите се сирийци от началото на 2024 г. е 732 700 души. Същевременно от 27.11.2024 г. насам около 926 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в районите си по произход. По данни на вицепрезидента на Република Турция, след събитията на 8 декември 2024 г. 145 639 сирийци са се върнали доброволно от Турция в С.. ВКБООН поддържа ежедневно присъствие на гранично - пропускателните пунктове в цяла С., като наблюдава тенденциите за връщане и предоставя информация, вода и достъп до интернет. Три големи пункта са затворени, поради големите щети, които са им нанесени. Комисариатът продължава да предоставя помощ чрез своите обществени центрове. Към 03.04.2025 г. ВКБООН изчислява, че от 8 декември 2024 г. насам около 372 550 сирийци са

се върнали обратно в С.. Новото временно правителство поставя акцент върху възстановяването на държавата, като основните приоритети включват борба с корупцията, съживяване на институциите, укрепване на икономиката и привличане на сирийски професионалисти.

На 13 май 2025 г. президентът на САЩ Д. Т. заявява, че ще разпoredи отмяна на санкциите срещу С., което ще проправи пътя за по-голямо участие на работещите в С. хуманитарни организации, улеснявайки чуждестранните инвестиции и търговията, докато страната се възстановява.

Желанието на сирийските бежанци, както и на вътрешноразселените сирийци да се завърнат е видно и от Изявление на Върховния комисар на ООН за бежанците на конференцията за С., проведена на 18 март 2025 г. в Б.. В изявлението е акцентирано върху осигуряването на международна помощ за завръщащите се, а не за забрана за връщане на сирийски граждани в страната им на произход.

Приетите по делото справки са изготвени в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището (бивше наименование Европейска служба за подкрепа в областта на убежището) за изготвяне на информация за страните на произход“.

Справките следва да се кредитират от настоящия състав. Съгласно чл.21, т.7 от Устройствения правилник на ДАБ, Дирекция „Международна дейност“ изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за кризисните райони и за бежанските потоци. Следователно посочените справки са изготвени от компетентен орган и в кръга на правомощията му. Справките представляват официални писмени свидетелстващи документи, удостоверяващи, че лицето, което е издало справките, при извършваната от него проверка е установило именно фактите, удостоверени в тях.

Съдът намира, че в посочените по – горе справки не се съдържа информация, която да опровергава изводите на административния орган, че жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. От справката не се установява в С. да съществува безогледно (безразборно) насилие. Не се установява то да достига до толкова високо ниво и съответно да се изисква по – ниско ниво на отделни елементи, за да се констатира съществени основания, въз основа на които да се смята, че цивилно лице, върнато на територията на страната си на произход, ще бъде изложено на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в тежки заплахи срещу живота или личността му по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, респ. чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС.

Не се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 и тълкувателно решение на Съда на ЕС от 30 януари 2014 г. по дело С – 285 / 12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011 / 95 / ЕС, които се преценяват във връзка с прилагането единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Последната разпоредба гласи, че хуманитарен статут може да се предостави, ако съществуват тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Според мотивите на решението на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07, наличието на

подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращото въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице поради самия факт на пребиваване, е изложено на реална опасност да претърпи тежки и лични заплахи. Обоснован е изводът на административния орган, че не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е неоснователно.

Съгласно чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там.

Съгласно пълзящата скала, посочена в т. 39 на решението на Съда в Л., в колкото по – голяма степен молителят съумее да докаже, че е конкретно повлиян от фактори, които имат пряко отношение към личното му положение, толкова по – слаба ще трябва да е степента на безогледното насилие за него. В т. 39 от тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 е прието следното: В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. В конкретния случай жалбоподателят по никакъв начин не успява да докаже, че е конкретно поставен в ситуация на опасност. Липсва индивидуализация на заплаха срещу него.

Неотносими са данните за спорадични актове на насилие на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут. Ситуацията в С., вкл. и тази към датата на приключване на устните състезания вече не може да се определи като такава, че да води до опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

От обсъдените данни, както и ноторно известните такива на съда за ситуацията в С. може да се направи извод за значително подобрение на общественно-политическата обстановка - отварят банки и магазини, движението по пътищата се възстановява и се наблюдава значително по-малък брой въоръжени сили, а националната коалиция на сирийските опозиционни сили се е ангажирала да завърши прехвърлянето на властта към преходен управляващ орган с пълни изпълнителни правомощия, проправяйки пътя към свободна и демократична С..

Не са налице предпоставките за такъв статут и по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Личните, респ. икономическите мотиви на жалбоподателят да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в

република България.

В процесния случай като е отказал да предостави на жалбоподателя статут на бежанец и хуманитарен статут, ответникът е постановил законосъобразен административен акт. Последното обуславя неоснователност на подадената жалба, която следва да бъде отхвърлена.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната от личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. А. Ал К. Х., гражданин на С. ЛНЧ: [ЕГН], [дата на раждане] срещу решение № 2348 от 10.03.2025г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: